

SPRAWOZDANIE MERYTORYCZNE Z DZIAŁANOŚCI FUNDACJI „BORUSSIA” w roku 2010

GREMIA FUNDACJI

W dniu 26 czerwca odbyło się posiedzenie Rady Fundacji, w którym uczestniczyli jej członkowie, Zgromadzenie Fundatorów oraz członkowie Zarządu. Posiedzenie było okazją do przedstawienia przez Zarząd sprawozdania z działalności w ostatnim roku oraz podsumowania pierwszej kadencji pracy obu gremiów.

Od czerwca 2010 r. pracami Fundacji kieruje powołany na nową 4-letnią kadencję Zarząd w składzie: Kornelia Kurowska (prezes), członkowie Zarządu: Ewa Romanowska, Beata Samojłowicz, Maria Ziółkowska.

DZIAŁALNOŚĆ PROGRAMOWA

PROGRAM DOM MENDELSONA

Priorytetem w pracy Fundacji w 2010 r. były działania związane z programem „Dom Mendelsohna”, prowadzone wspólnie ze Stowarzyszeniem WK „Borussia”. Były one realizowane dzięki grantowi Krakowskiej Fundacji Komunikacji Społecznej TViR.

W dawnym „Bet Tahara”, unikalnym i niezwykle cennym zabytku, będącym pierwszym architektonicznym projektem Ericha Mendelsohna powstać ma borussiańskie Centrum Dialogu Międzykulturowego, nazwane imieniem słynnego architekta. Fundacja „Borussia” od początku swojego istnienia włączyła się w działania służące ratowaniu tego miejsca.

W kwietniu 2010 r. w partnerstwie z WK „Borussia” złożony został wniosek o sfinansowanie projektu adaptacji Bet Tahara na Centrum Dialogu Międzykulturowego DOM MENDELSONA w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury 2007-2013. Skomplikowaną procedurę aplikacyjną poprzedziły ponad roczne przygotowania, badania konserwatorskie i architektoniczne. Projekt otrzymał pozytywną ocenę ekspertów, a 30 września 2010 r. podpisaliśmy z Samorządem Województwa Warmińsko-Mazurskiego umowę grantową na dofinansowanie projektu „Dom Mendelsohna. Remont i przystosowanie zabytkowego Domu oczyszczeń Bet Tahara na cele edukacyjne, kulturalne i turystyczne”. Jako środki własne wnieśliśmy kwotę 621.397,55 zł. Grant RPO w wysokości 1.449.927,53 zł umożliwi remont i adaptację Domu Mendelsohna na Centrum Dialogu Międzykulturowego. Jego uzyskanie było dla nas – jedynej organizacji pozarządowej wśród beneficjentów – ogromnym sukcesem.

Kontynuowane były również działania kulturalne i edukacyjne w ramach niniejszego programu.

W dniu 21 czerwca 2010 r. Fundacja Borussia zaprosiła na spotkanie z cyklu SALON MENDELSONA pod hasłem „Z Olsztyna w świat. Erich Mendelsohn 1887 - 1953” z udziałem dr lty Heinze-Greenberg z Monachium. Tematem przewodnim Salonu była biografia słynnego olsztynianina architekta Ericha Mendelsohna i jego związki z rodzinnym miastem.

Z okazji rozpoczęcia Świąt Chanuki 1 grudnia 2010 r. Fundacja Borussia zaprosiła do udziału w cyklu imprez kulturalnych: w kilku miejscach w mieście odbyły się spotkania współorganizowane z partnerami, m.in. Wojewódzką Biblioteką Publiczną w Olsztynie, Archiwum Państwowym w Olsztynie oraz I Liceum Ogólnokształcącym im. A. Mickiewicza w Olsztynie. Instalację świetlną w Domu Mendelsohna stworzoną przez berlińskiego artystę Carlo Crovato, można było oglądać przez cały grudzień. W dniach 3 i 9 grudnia odbyły się dwa kolejne SALONY MENDELSONA poświęcone historii Żydów w Olsztynie i w byłych Prusach Wschodnich z udziałem dr Ruth Leiserowitz z Berlina/Warszawy i Jakoba Ackermanna z Norymbergi.

PROGRAM WOLONTARIACKI

W 2010 r. program obejmował współpracę instytucjonalną ze stałymi partnerami: stowarzyszeniem Initiative Christen für Europa e.V. z Drezna, a także ICE RF z Niederbronn/Francja, Perspektywy/Rosja w ramach europejskiego projektu wymiany wolontariuszy „Budowanie mostów w Europie”. Projekt był wspierany przez Akcją 2 „Wolontariat Europejski” Programu Unii Europejskiej „Młodzież w Działaniu” oraz Fundację „Pamięć, Odpowiedzialność i Przyszłość” z Berlina.

Polscy wolontariusze odbywali z rekomendacji Borussii zagraniczny wolontariat w Niemczech, Rosji, Francji, Austrii i Serbii.

Borussia jako organizacja koordynująca projekt „Budowanie mostów w Europie” w Polsce i krajach nadbałtyckich współpracowała z organizacjami goszczącymi 6 niemieckich wolontariuszy projektu.

Były to w roczniku 2009/2010:

- Stowarzyszenie „Niebieski Parasol”, Olsztyn
- Fundacja Polsko-Niemieckie Pojednanie, Warszawa
- Fundacja „Szczęśliwe Dzieciństwo”, Lublin
- Peeteli Kiriku, Tallin / Estonia

Wśród organizacji, z którymi nawiązaliśmy stałą współpracę w dziedzinie międzynarodowego wolontariatu jest Centrum Polsko-Francuskie i Przedszkole Miejskie nr 4 im. Pluszowego Misia w Olsztynie

Program seminariów towarzyszących i szkoleń dla wolontariuszy, uczestniczących w projektach Borussii zorganizowano we współpracy ze Stowarzyszeniem Wspólnota Kulturowa „Borussia”, dzięki dofinansowaniu Polsko-Niemieckiej Współpracy Młodzieży.

Na zaproszenie instytucji i organizacji uczestniczyliśmy w licznych spotkaniach i warsztatach, dzieląc się naszym wieloletnim doświadczeniem z zakresu edukacji pozaformalnej i wolontariatu. W marcu 2010 r. na zaproszenie Programu UE „Młodzież w działaniu” prezentowaliśmy na Zjeździe Organizacji Wolontariatu Europejskiego (ZOWE) nasze doświadczenia we współpracy z wolontariuszami i organizacjami goszczącymi. Znaleźliśmy się też w grupie organizacji, które uczestniczyły w badaniu fokusowym, służącym ewaluacji realizacji w Polsce Programu UE „Młodzież w działaniu”.

Koordynatorka Kornelia Kurowska.

PROGRAM MIĘDZYNARODOWY WOLONTARIAT W OCHRONIE KRAJOBRAZU KULTUROWEGO NA WARMII I MAZURACH

Program „Międzynarodowy wolontariat w ochronie krajobrazu kulturowego na Warmii i Mazurach” w roku 2010 r. realizowany był w partnerstwie z WK „Borussia”. Brało w nim udział 12 wolontariuszy (Niemców, Rosjan i Polaków), którzy odbywali roczny wolontariat w organizacjach oraz instytucjach związanych z ochroną zabytków i krajobrazu kulturowego Warmii i Mazur.

Partnerami w projekcie w 2010 r. były następujące instytucje goszczące wolontariuszy:

Muzeum im. Wojciecha Kętrzyńskiego w Kętrzynie, Archiwum Państwowe w Olsztynie, Ośrodek „Pogranicze” w Sejnach, Regionalny Ośrodek Badań i Dokumentacji Zabytków w Olsztynie, Stowarzyszenie Woryty, Muzeum Budownictwa Ludowego w Olsztynku oraz Szkoła Podstawowa nr 10 w Olsztynie.

Zgodnie z celami i założeniami projektu wolontariusze w ciągu 12 miesięcy realizowali działania związane z ochroną wielokulturowego dziedzictwa europejskiego uwrażliwiając jednocześnie mieszkańców regionu na tę problematykę. Dzięki pełnemu zaangażowaniu wolontariuszy, a także przedstawicieli organizacji goszczących budowano międzynarodową sieć kontaktów obejmującą młodych ludzi, organizacje i instytucje. Działania te przyczyniły się do reorientacji młodzieży biorącej udział w projekcie w przestrzeni osobistej, społecznej i zawodowej, a także do podniesienia świadomości europejskiej. Aktywność wolontariuszy w regionie miała także wpływ na promocję i stabilizację pozycji Wolontariatu Europejskiego w Polsce, jednocześnie aktywizując środowiska lokalne. Jednym z głównych celów, poza nieformalną formą kształcenia wolontariuszy w oparciu o zadania realizowane przez ich organizacje goszczące, było umożliwienie wolontariuszom samodzielnej realizacji działań projektowych angażujących w ich realizację społeczność lokalną. Działania te przyczyniły się w znacznym stopniu do spopularyzowania idei wolontariatu wśród społeczności lokalnej, zaś dla wolontariuszy odegrały w dużym stopniu rolę kulturoznawczą. Wolontariusze odbywając swój wolontariat w organizacjach goszczących zdobywali kolejne umiejętności dzięki zaangażowaniu koordynatorów z organizacji goszczących oraz mentorów.

W ramach programu zrealizowane zostały następujące projekty:

„Przeszłość w obiektywie”

Projekt „Przeszłość w obiektywie” skierowany do młodzieży z Sejn i okolic był próbą urozmaicenia wolnego czasu tutejszej młodzieży poprzez zainteresowanie jej sztuką fotografowania oraz historią własnego regionu. Celem projektu było poszerzenie wiedzy młodzieży sejneńskiej w dziedzinie fotografii oraz edukacja młodych ludzi w zakresie wielokulturowości. „Przeszłość w obiektywie” jest również zwieńczeniem dwuletniego projektu Ośrodka „Pogranicze” rewaloryzacji dawnego prawosławnego cmentarza w Karolinie w ramach programu „Międzynarodowy wolontariat w ochronie krajobrazu kulturowego na Warmii i Mazurach”.

Podczas warsztatów prowadzonych przez profesjonalnego fotografa uczestnicy zdobywali teoretyczną wiedzę na temat historii fotografii oraz praktyczne umiejętności robienia zdjęć kamerą otworkową (kamera obscura). Wiedzę tą będą mogli później wykorzystać podczas sesji zdjęciowej na prawosławnym cmentarzu w Karolinie. Uczestnicy brali udział w spotkaniach poświęconych historii cmentarza w Karolinie oraz ochronie krajobrazu kulturowego. Rezultatem warsztatów będzie wystawa fotograficzna, którą stanowić będą zdjęcia uczestników powstałe podczas warsztatów. Na wernisażu wystawy publiczności będą rozdawane zestawy pocztówek, na których znajdują się najlepsze prace.

Partnerzy: Ośrodek Pogranicze w Sejnach

Zrealizowały wolontariuszki: Anastasiya Svalova, Aleksandra Sikorskaya (Rosja)

„Czy nasza kamienica może być ładna?”

Przygotowanie wystawy, konferencji oraz wydawnictwa pt. „Czy nasza kamienica może być ładna?” poświęconego problemowi rewitalizacji olsztyńskich kamienic.

Celem projektu było podniesienie poziomu wiedzy mieszkańców Olsztyna, w szczególności zaś właścicieli i zarządców kamienic oraz władarzy miasta w zakresie architektury miejskiej oraz możliwości rewitalizacji tych ważnych elementów krajobrazu Olsztyna. Rezultatem zadania było również włączenie mieszkańców miasta w dyskurs na temat problematyki ochrony i dbałości o dziedzictwo kulturowe regionu.

W ramach realizacji projektu przygotowano wystawę, konferencję z elementami szkoleniowymi oraz foldery informacyjne. Wystawa składa się z 10 plasz poświęconych problematyce konserwatorskiej olsztyńskich kamienic. 25 maja 2010 roku odbyła się konferencja, podczas której przedstawione zostaną referaty na temat: pozyskiwania funduszy na remont kamienic, problematyka konserwatorska zabytkowych obiektów oraz modernizm w Olsztynie. W konferencji udział wzięło ponad 100 osób - władze miasta Olsztyna, administratorzy, zarządcy, właściciele i mieszkańcy olsztyńskich kamienic. Konferencji towarzyszyła wystawa. Dodatkowo wydane zostały 3 folderów pt: 1 - „Krok po kroku, jak pozyskać środki finansowe na remont zabytkowej kamienicy”; 2 – „Historia kamienicy przy ul. Wyzwolenia 32”; 3 – „Harmonia i ład – co tworzy piękno zabytkowej kamienicy.”

Partnerzy: Regionalny Ośrodek Badań i Dokumentacji Zabytków w Olsztynie, Miejski Konserwator Zabytków w Olsztynie, Urząd Miasta w Olsztynie

Zrealizowali wolontariusze: Agata Karbowska, Mirosław Potocki (Polska)

MOVE dance project Warmia and Masuria 2010

W ramach współpracy Fundacji Borussia z młodzieżą w dniach 17-24 lipca 2010 odbył się polsko-niemiecki projekt w charakterze międzynarodowego spotkania ze sztuką taneczną. Celem przedsięwzięcia było stworzenie dokumentacji tanecznej współpracy młodych ludzi z Polski i Niemiec.

Grupa młodych tancerzy z Polski i Niemiec przez tydzień pracowała nad międzykulturowym programem, warsztatem w zakresie tańca współczesnego oraz koncepcją finałowego spektaklu, który został zaprezentowany w ramach Olsztyńskiego Lata Artystycznego. Niemieckim partnerem projektu była grupa taneczna POISOVALIS, TSC Waldkraiburg, prowadzona przez instruktora Corenę Strecker- Beitzel.

Polskim partnerem projektu była Pracownia Tańca PRYZMAT, działająca przy Spółdzielczym Domu Kultury Agora w Olsztynie. Instruktorem i choreografem Pracowni jest Katarzyna Grabińska.

Partnerzy: Pracownia Tańca PRYZMAT, grupa taneczna POISOVALIS, TSC Waldkraiburg

Zrealizowała wolontariuszka: Isabelle Ette (Niemcy)

„Chałupy podcieniowe – zanikające piękno”

„Chałupy podcieniowe – zanikające piękno” - wystawa fotografii, pokazująca bogactwo i zróżnicowanie chałup podcieniowych pozostałych na terenie Powiśla, ich stan techniczny, oraz sposób w jaki wkomponowane są w krajobraz wiejski w dzisiejszych czasach. Celem projektu jest rozwinięcie poczucia tożsamości regionalnej wśród wszystkich osób odwiedzających wystawę. Mamy nadzieję, że wystawa przyciągnie również społeczność lokalną, która w kolejnych latach znajdzie sposób, w jaki można pozyskać dodatkowe środki na remonty i restauracje pozostałych chałup.

Wystawa została zorganizowana w Muzeum Budownictwa Ludowego w Olsztynku. Skierowana jest do wszystkich zwiedzających muzeum. Wernisaż wystawy odbył się w dniu 13 sierpnia 2010 r. w okresie największego ruchu turystycznego (rocznie skansen odwiedza ponad 90 tys. ludzi), dzięki temu wystawę odwiedziło wielu turystów jak i przedstawiciele samorządów, którzy mogą przyczynić się do popularyzacji tematu oraz pozyskania większej ilości środków na zachowanie tych chałup.

Partnerzy: Muzeum Budownictwa Ludowego w Olsztynku

Zrealizowali wolontariusze: Maciej Karuc (Polska), Daniel Hüber (Niemcy)

Dzisiejsze subkultury młodzieżowe na przykładzie Olsztyna i Kaliningradu

W projekcie udział wzięła grupa 15 młodych ludzi z Warmii i Mazur i Obwodu Kaliningradzkiego, których chcieliśmy poprzez udział w warsztatach i kursach mistrzowskich zachęcić do wspólnego działania, identyfikacji, analizy oraz porównania subkultur młodzieżowych na przykładzie Olsztyna i Kaliningradu. Celem projektu było upowszechnianie sztuki współczesnej tworzonej przez młodzież oraz zwrócenie uwagi opinii publicznej na problemy młodzieży.

Na pierwszym etapie uczestnicy projektu wyszukiwali informacje z zakresu trendów młodzieżowych, stylów muzycznych swojego kraju i miasta. W dalszej kolejności brali udział w spotkaniach, wykładach oraz pokazach filmów, w czasie których uczestnicy opowiadali o głównych kierunkach w sztuce młodzieżowej w ich kraju. Warsztaty pozwoliły uczestnikom ujawnić swoje talenty w dziedzinie: fotografii, graffiti, reżyserowania filmów, młodzieżowych stylów tanecznych, muzyki.

Okres realizacji: maj-lipiec 2010 r.

Partner: Stowarzyszenie Alternativa, Rosja

Zrealizowała wolontariuszka: Darya Shekhovtsova

„Szkoła – tu też może być fajnie”

W okresie od 24 marca do 10 czerwca 2010 r. uczniowie klas IV-VI ze Szkoły Podstawowej nr 10 w Olsztynie wzięli udział w cyklu zajęć prowadzonych przez wolontariuszkę Alinę Czubaewę pod hasłem:

„Ludowe świętowanie na Warmii - Wielkanoc” oraz „Magia nocy świętojańskiej”, których celem było zapoznanie dzieci z tradycjami i świętami, charakterystycznymi dla regionu Warmii.

Podsumowaniem zajęć był konkurs plastyczny pt. „Wizerunek Nocy świętojańskiej” dla wszystkich uczniów, biorących udział w zajęciach oraz warsztaty w Muzeum Budownictwa Ludowego w Olsztynku połączone z lekcją muzealną w dniu 21 czerwca 2010 r.

W ramach projektu wolontariuszka organizowała dzieciom czas po zajęciach szkolnych w formie warsztatów teatralnych, których celem było pokazanie oraz rozwijanie potencjału artystycznego dziecka, kształtowanie w dziecku wartości oraz zdolności artystycznych, pobudzanie do działania poznawczego i rozszerzania horyzontów, rozwijanie zdolności niestandardowego myślenia i dialogu międzykulturowego.

„Przestrzeń radości – poszukiwanie piękna”

Celem projektu realizowanego przez Stowarzyszenie „Woryty” wspólnie z wolontariuszką Fundacji Borussia była organizacja zajęć pozalekcyjnych dla dzieci w wieku 8-13 lat ze wsi Woryty w przygotowanej w tym celu świetlicy wiejskiej. Zajęcia miały na celu rozwój potencjału twórczego dzieci, kształtowanie wartości, światopoglądu, zdolności, pobudzanie ich do wzbogacania swojej wiedzy oraz kreatywnego myślenia. Projekt realizowany był od kwietnia do listopada 2010 r. Zajęcia zaplanowano w trzech cyklach: „Ptaki wokół nas”, „Świat wokół nas”, „Ciepło domowego ogniska”. Projekt rozpoczęto od wyremontowania i wyposażenia budynku świetlicy przez rodziców i mieszkańców wsi. Następnie w ciągu kilku miesięcy przeprowadzono cykl zajęć edukacyjnych, które prowadzone były przez miejscowych nauczycieli, wolontariuszkę z Rosji oraz zaproszonych gości. Projekt „Przestrzeń radości – poszukiwanie piękna” został zaplanowany jako wspólne przedsięwzięcie stowarzyszenia i całej społeczności wsi, co wpłynęło na duże zaangażowanie mieszkańców oraz wszystkich miejscowych nauczycieli. Cykl zajęć poświęconych rodzinie został tak pomyślany, aby zaangażować poza dziećmi ich rodziny – dziadków i rodziców, którzy pełnili dyżury w świetlicy tak, by zawsze była otwarta – zwłaszcza w okresie wakacyjnym ze względu na dzieci, które nie miały możliwości wyjazdu. Rodzice pomagali również dbać o estetykę miejsca w świetlicy i wokół niej sadząc wspólnie z dziećmi kwiaty i siejąc trawę.

Partnerzy: Stowarzyszenie Woryty

Zrealizowała wolontariuszka: Alina Czubaeva (Rosja)

„Zaginione wioski Puszczy Piskiej”

Od 26 lipca do 6 sierpnia 2010 r. wolontariusze z Polski, Niemiec i Rosji, uczestniczący w programie „Międzynarodowy wolontariat w ochronie krajobrazu kulturowego na Warmii i Mazurach” Fundacji Borussia oraz Krajowego Ośrodka Badań i Dokumentacji Zabytków w Warszawie, porządkowali cmentarze w dwóch wsiach, których już nie ma: w Przerośli i Szańcu (ma terenie gminy Pisz).

Był to 2-gi etap 3-letniego projektu „Zagubione wioski Puszczy Piskiej”, realizowanego zgodnie z czterostronnym porozumieniem zawartym w 2008 r. pomiędzy Fundacją „Borussia”, Krajowym Ośrodkiem Badań i Dokumentacji

Zabytków w Warszawie (wspólnie organizatorzy obozu wolontariackiego), Nadleśnictwem Pisz (gospodarz terenu) i Stowarzyszeniem „Sadyba”(pomysłodawca i inicjator projektu). Celem projektu jest przywrócenie do świadomości historii wsi, które po II wojnie światowej przestały istnieć. uczytelnienie w krajobrazie pozostałości po nich (głównie porządkowanie cmentarzy), ale też upowszechnienie wiedzy na temat krajobrazu kulturowego terenu Puszczy Piskiej poprzez aktywną opiekę nad dziedzictwem kulturowym, przybliżenie idei wolontariatu uczestnikom obozu (słowa uznania za ich pracę!) oraz lokalnej społeczności poprzez wciągnięcie do opieki nad porządkowanymi cmentarzami uczniów szkół w Piesz. W latach następnych przewidziane jest przypominanie kolejnych *zagubionych wiosek*, wytyczenie i oznakowanie szlaku pieszo-rowerowego, oraz przygotowanie folderów, map turystycznych i publikacji książkowej (w ramach serii wydawniczej Stowarzyszenia Sadyba „Ślady w krajobrazie”).

Partnerzy: Regionalny Ośrodek Badań i Dokumentacji Zabytków w Olsztynie, Stowarzyszenie „Sadyba”, Nadleśnictwo Pisz

Zrealizowali wolontariusze: Agata Karbowska, Mirosław Potocki (Polska)

„Projekt Archeo”

Warsztaty archeologiczne dla młodzieży z Polski, Rosji i Niemiec w terminie 9 – 20.08.2010 w Robawach k/ Reszla.

Warsztaty terenowe miały na celu nabycie praktycznych umiejętności wykorzystania różnorodnych elementów „warsztatu archeologicznego” do dalszej, samodzielnej pracy. Zapoznanie się z metodyką badań archeologicznych, wybranych elementów archeologii doświadczalnej i etnografii stworzyło dobrą podstawę do dyskusji i wymiany doświadczeń. W ramach odtwarzania dawnych rzemiosł została wykorzystana archeologia doświadczalna – uczestnicy mieli możliwość zapoznania się z pracą garncarza. Oprócz .lw zagadnień zrealizowano szereg zajęć zaznajamiających z metodyką badań archeologicznych: nauka obsługi sprzętu geodezyjnego, dokumentacji opisowej, rysunkowej i fotograficznej. Uczestnicy zapoznali się również z warsztatem pracy antropologa na cmentarzysku. Projekt pomógł zwrócić uwagę społeczeństwa, w tym, przede wszystkim młodzieży, na bogatą przeszłość terenów Warmii i Mazur. Wzbudził chęć do praktycznego zapoznawania się z historią regionu w gronie rówieśników (także z innych krajów). Aktywne poznawanie dawnych dziejów wpłynęło pozytywnie na świadomość regionalną i poczucie własnej wartości, pomogło dostrzec wciąż niedocenianą rolę źródeł archeologicznych w procesie poznawania historii. Uczył tolerancji i współpracy w grupie przy realizacji określonych zadań. Materiały edukacyjne przygotowane dla uczestników projektu, wzbogacone o dokumentację fotograficzną wykonaną w czasie jego realizacji, mogą zostać wykorzystane w przyszłości do przygotowania zeszytu edukacyjnego *Uniwersalny zeszyt archeologiczny dla terenów Warmii i Mazur*. Osoby biorące udział w projekcie będą mogły w przyszłości wykorzystać wzorce zespołowego współdziałania przy planowaniu własnych projektów i we własnej pracy wolontariackiej.

Partner: Muzeum im. W. Kętrzyńskiego w Kętrzynie

Zrealizowała wolontariuszka: Karolina Szczygieł (Polska)

Program realizowany w partnerstwie i dofinansowany ze środków Fundacji „Pamięć, Odpowiedzialność i Przyszłość” z Berlina, Programu UE „Młodzież w działaniu” oraz Polsko-Niemieckiej Współpracy Młodzieży.

Koordinator – Beata Samojłowicz

Asystent programowy – Dawid Wierzbicki

PROGRAM WSPÓLPRACY TRANSGRANICZNEJ

KU PRZYJAZNEMU SĄSIEDZTWU

Celem projektu, którego realizację rozpoczęliśmy w 2009 r. było zwiększenie udziału polskich podmiotów (samorządów i NGO) w realizacji polityki współpracy transgranicznej poprzez lepsze przygotowanie władz samorządowych i NGO z Warmii, Mazur i Obwodu Kaliningradzkiego do inicjowania i prowadzenia współpracy. Projekt zakłada też przekazanie polskich oraz niemieckich doświadczeń w dziedzinie funkcjonowania samorządu i organizacji pozarządowych na poziomie lokalnym; wymianę doświadczeń z zakresu polityki rozwoju lokalnego i regionalnego ze szczególnym uwzględnieniem współpracy transgranicznej.

Do udziału w projekcie zaproszono po 10 przedstawicieli organizacji pozarządowych i samorządów z Rosji i Polski. W 2010 r. odbył się II (objazd studyjny) i III etap projektu (indywidualne staże).

W objeździe studyjnym (19-23 kwietnia 2010 r.) udział wzięło 20 osób. Odwiedziliśmy organizacje i instytucje w Polsce i w Rosji (Olsztyn, Elbląg, Gdynia, Olecko, Gusiew, Kaliningrad).

Uczestnikom objazdu zaprezentowane zostały inicjatywy wykraczające poza standardowe wykonywanie zadań z zakresu administracji świadczącej (prowadzenie szkół czy szpitali), np. lobbing w kręgach rządowych w sprawach dotyczących JST, czy działania na rzecz rozwoju lokalnego.

III etap projektu stanowiły indywidualne staże. Do udziału w stażach zaproszonych zostało 10-tu najaktywniejszych uczestników dwóch pierwszych części projektu.

Stáže odbyły się w następujących organizacjach i instytucjach województwa warmińsko-mazurskiego i pomorskiego: Urząd Miasta Olsztyn; Towarzystwo Przyjaciół Dzieci w Moragu; Fundacja Borussia w Olsztynie; Fundacja Dziedzictwo Nasze w Węgorzewie; Regionalny Ośrodek Wspierania Organizacji Pozarządowych; Europejska Fundacja Ochrony Zabytków w Gdańsku; Stowarzyszenie Wspólnota Kulturowa „Borussia”.

Koordynatorki: Iwona Anna Ndiaye, Jeannine Nowak

STUDY TOURS TO POLAND

„RITA/STP – Wizyty Studyjne w Polsce 2009-10”

Projekt RITA/STP to wizyty studyjne skierowane do wyróżniających się studentów w wieku 18-21 lat będących obywatelami Ukrainy, Białorusi, Rosji, Mołdowy. Adresatami projektu są studenci osiągający dobre wyniki w nauce, wykazujący się aktywnością w życiu akademickim i społecznym oraz motywacją do przyjazdu do Polski.

Celem programu jest prezentacja współczesnej Polski przyszłym białoruskim, rosyjskim i ukraińskim elitom współczesnej Polski. W ramach wizyt studyjnych uczestnicy poznają: polski system samorządowy, gospodarczy, środowiska akademickie, organizacje pozarządowe, media, zagadnienia związane z Unią Europejską. Program stwarza studentom z Europy Wschodniej możliwość poznania polskich rówieśników, wzięcia udziału w wykładach, seminariach i imprezach kulturalnych. STP dla studentów jest jednym z pierwszych cyklicznych polskich programów skierowanych do młodzieży z Europy Wschodniej.

Fundacja „Borussia” jest instytucją zarządzającą programem w skali kraju. Odpowiada za przeprowadzenie promocji programu, rekrutację uczestników i organizatorów wizyt w poszczególnych miastach, kontakty z operatorami - organizatorami wizyt, monitoring wizyt studyjnych, a także bieżącą obsługą programu.

W 2010 r. do udziału w programie Study Tours to Poland zgłosiło się do Fundacji „Borussia” 1.363 osób z krajów objętych programem. Spośród nich recenzenci oraz komisja kwalifikacyjna wybrali grono osób zakwalifikowanych do udziału w wizytach.

Wiosną 2010 r. w ramach STP dla studentów do Polski przyjechało 13 grup stażystów (131 osób, w tym 86 z Ukrainy, 25 z Rosji, 20 z Białorusi) na wizyty zorganizowane przez 10 organizacji pozarządowych z całej Polski (Białystok, Gdańsk, Gliwice, Kraków, Lublin, Nowy Sącz, Olsztyn, Warszawa, Wrocław).

Jesienią w ramach programu STP gościło 10 grup (107 osób, w tym 61 z Ukrainy, 23 z Rosji, 18 z Białorusi, 5 z Mołdowy) na staże zorganizowane przez 9 organizacji pozarządowych. Łącznie w ramach programu w 2010 r. Polskę odwiedziło 238 osób.

W roku 2010 r. we współpracy z lokalnymi partnerami w Olsztynie zorganizowano wizyty 3 grup studentów z Rosji, Ukrainy, Białorusi i Mołdowy (5-16 maja; 24 maja – 4 czerwca; 4-15 października 2010).

Wizyty studyjne finansowane były w ramach programu „RITA/STP- Wizyty Studyjne w Polsce 2009-10” ze środków Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności.

Koordynatorka: Ewa Romanowska

Asystentka programowa: Joanna Karasińska.

SAMODZIELNE PROJEKTY

DNI KULTURY ŻYDOWSKIEJ

Odbłyły się w 2010 r. w Olsztynie po raz czwarty, tym razem pod hasłem „LE CHAIM, czyli ZA ŻYCIE” i były organizowane we współpracy ze Stowarzyszeniem na rzecz Kultury Żydowskiej B'JACHAD. W dniach 30 września – 3 października 2010 r. zorganizowaliśmy łącznie 22 spotkania, wykłady, seminaria historyczne, pokazy filmów, warsztaty, spotkania autorskie i koncerty, podczas których festiwalowi goście zachęcali mieszkańców Olsztyna do spotkań z historią i kulturą żydowską oraz izraelską. Wśród zaproszonych gości znaleźli się m.in. Alex Dancyg z instytutu Yad Vashem, laureat Polityki za 2009 r. Piotr Paziński i Piotr Piluk z TSKŻ.

Z okazji IV Dni Kultury Żydowskiej w olsztyńskim ratuszu prezentowana była wystawa „Architekt Erich Mendelsohn”, powstała w kooperacji Centrum Polsko-Francuskiego Côtes d'Armor Warmia i Mazury oraz Rady Architektury, Urbanistyki i Sztuki Departamentu Côtes d'Armor. Wystawa ukazuje postać słynnego olsztynianina oraz jego architektoniczny dorobek Mendelsohna jako jednego z najważniejszych twórców ekspresjonizmu.

Partnerami w organizacji DKŻ byli: Muzeum Warmii i Mazur, MOK, WMODN w Olsztynie, Centrum Polsko-Francuskie Cotes d'Armor Warmia i Mazury, Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Żydów Polskich.

Wsparcia finansowego udzielili: Samorząd Miasta Olsztyn, Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Goethe-Institut z Warszawy oraz Fundacja im. Roberta Boscha. Patronat honorowy: Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego pan Jacek Protas oraz Ambasada Izraela.

Tydzień Kina Niemieckiego ...niemieckie niuanse... deutsche details“ W dniach 22-26 marca 2010 r. zrealizowano kolejny Tydzień Kina Niemieckiego. To impreza organizowana w dziesięciu miastach Polski przez niemiecki Instytut Stosunków Zagranicznych (ifa). Organizatorami w Olsztynie są Związek Stowarzyszeń Niemieckich Warmii i Mazur oraz Fundacja BORUSSIA. Przez pięć wieczorów można było obejrzeć filmy młodych niemieckich twórców. W Olsztynie Tydzień Kina Niemieckiego odbył się po raz szósty.

Pokazom filmów towarzyszył bogaty program ramowy przygotowany we współpracy z Wydziałem Humanistycznym Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego oraz olsztyńskimi liceami i gimnazjami. Podczas warsztatów i zajęć tematycznych młodzież miała możliwość pogłębienia swojej znajomości języka i kultury niemieckiej. Po pokazie ostatniego filmu w piątek, 26.03. odbył się koncert olsztyńskiego zespołu „Komp”, który oficjalnie zakończył program Tygodnia Kina Niemieckiego.

W Tygodniu Kina Niemieckiego udział wzięło ok. 1500 osób.

Tydzień Kina Niemieckiego został objęty patronatem honorowym przez reżysera Andrzeja Wajdę oraz Michaela Schmid-Ospacha, prezesa Fundacji Filmowej kraju związkowego Północna Nadrenia Westfalia. Nad olsztyńską imprezę patronat objął Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego pan Jacek Protas.

Wystawa „DIALOG zwierciadłem sąsiedztwa między Polakami i Niemcami”

W dniach 6-22 września 2010 r. we współpracy z Wojewódzką Biblioteką Publiczną prezentowana była w Starym Ratuszu w Olsztynie wystawa Magazynu Polsko-Niemieckiego Dialog pt. „DIALOG zwierciadłem sąsiedztwa między Polakami i Niemcami”. Dwujęzyczna wystawa dokumentuje ostatnie dwie dekady stosunków polsko-niemieckich i ich recepcję na łamach opiniotwórczego Magazynu Dialog z Berlina, redagowanego przez Basila Kerskiego.

Warsztaty ekologiczno-teatralne dla młodzieży w Bretanii

W dniach 12-21.07.2010 r. w Bretanii odbyły się warsztaty dla młodzieży z Polski, Francji, Tunezji i Libanu. Tematyka obejmowała ochronę środowiska i zrównoważony rozwój, zajęcia miały formę warsztatową. Projekt dofinansował Program Unii Europejskiej „Młodzież w działaniu” w ramach współpracy Euromed.

Obóz lingwistyczno-sportowy dla młodzieży w Olsztynie

Byliśmy współorganizatorem obozu lingwistyczno-sportowego dla 30-osobowej grupy młodzieży licealnej z województwa warmińsko-mazurskiego, który odbył się w Olsztynie w dniach 4-18 lipca 2010 r. Młodzież uczestniczyła w zajęciach językowych, integracyjnych oraz sportowych. Głównym organizatorem było Centrum Polsko-Francuskie Côtes d'Armor – Warmia i Mazury. Wsparcie finansowe: Warmińsko-Mazurski Kurator Oświaty.

„BorderSpeaking. NOWE SPOJRZENIE NA GRANICĘ”

W dniach 5-9 maja 2010 r. odbył się projekt „ BorderSpeaking. Nowe spojrzenie na granicę” – pokaz filmów wzdłuż granicy między Polską a Rosją we współpracy z Miejskimi Ośrodkami Kultury w Braniewie, Bartoszczach, Goldapi oraz ze Starostwem Rudziszki k. Węgorzewa.

SEMINARIUM GRUNWALD – TANNENBERG - ZALGIRIS: BITWA MITÓW NARODOWYCH?

W dniach 18 – 20 czerwca 2010 r. we współpracy z Niemieckim Forum Kultury Europy Środkowej i Wschodniej z Poczdamu, Stowarzyszeniem WK „Borussia” oraz Miejskim Ośrodkiem Kultury zorganizowaliśmy seminarium dla multiplikatorów edukacji historycznej, poświęcone szczególnej roli Grunwaldu jako miejsca pamięci o znaczeniu ogólnoeuropejskim. Oprócz zajęć i dyskusji odbył się

także pokaz filmu „Krzyżacy”, objazd studyjny oraz dwie imprezy otwarte skierowane do szerokiej opinii publicznej Olsztyna i regionu

PROGRAM „SZKOŁA PO NIEMIECKU / SCHULE AUF POLNISCH”

W 2010 r. we współpracy z Polsko-Niemiecką Współpracą Młodzieży opracowaliśmy koncepcję programu indywidualnych wymian uczniów między Polską i Niemcami „Szkoła po niemiecku / Schule auf Polnisch”. Program w fazie pilotażowej realizowany jest od stycznia 2011 r. Nasza fundacja koordynuje jego przebieg w Polsce. Uzyskaliśmy także status jednostki centralnej wymiany szkolnej PNWM. Koordynatorką nowego programu została Jeannine Nowak.

Zespół Fundacji pracował w składzie:

Zarząd: Kornelia Kurowska, Ewa Romanowska, Beata Samońłowicz, Maria Ziółkowska.

Koordynator programu kulturalnego: Bernd Vogenbeck

Asystenci programowi: Joanna Karasińska, Jeannine Nowak, Dawid Wierzbicki, współpraca: Marta Ziółkowska
Wolontariusze: do sierpnia 2010 r.: Isabelle Ette (Niemcy), Alina Czubaeva, Darya Shekhovtsova (Rosja), Mirosław Potocki (Polska), od października 2010 r.: Lydia Seidel, Marianne Zegota (Niemcy), Stefaniya Romanovskaya, Anna Ovasapyan (Rosja).

Opr. BS, ER, KK